

Број: 04/4-05-494/07
Сарајево, 12.12.2007. године

КОЛЕГИЈУМУ ОБА ДОМА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ

ЧЛАНУ ДЕЛЕГАЦИЈЕ ПСБиХ У ПДЦЕИ

Предмет: Извјештај са засједања Парламентарне скупштине Централноевропске иницијативе, Софија, 20-22. новембра 2007. године

Годишње засједање Парламентарне скупштине Централноевропске иницијативе одржано је у Софији, од 20. до 22. новембра 2007. године.

Засједању су присуствовале делегације парламената **Аустрије, Бјелорусије, Босне и Херцеговине, Бугарске, Чешке Републике, Мађарске, Италије, Македоније, Румуније и Србије**, те представници **Извршног секретаријата ЦЕИ**, представници **министарстава иностраних послова и околине Бугарске**.

Парламентарну скупштину БиХ на засједању су представљали чланови сталне Делегације ПСБиХ у ПСЦЕИ:

г. **Мехмед Суљкановић**, предједавајући Делегације,
г. **Лазар Продановић**, члан Делегације,
гђица **Едина Хрњић**, секретар Делегације.

У име предједавања Бугарске Централноевропском иницијативом, сједницама је предједавао г. **Бојко Боев**, шеф Делегације Републике Бугарске у ПСЦЕИ.

Првог дана засједања одржани су састанци општих комитета за економске и политичке послове. На састанку Комитета за економске послове учествовао је г. **Мехмед Суљкановић**. Чланови Комитета изабрали су досадашњег предједавајућег Комитета, г. **Богдана Паскуа**, на још један једногодишњи мандат, док је изјашњавање о његовом замјенику одгођено за наредни састанак Комитета. У оквиру дискусије о будућем раду Комитета за економске послове, г. **Суљкановић** је предложио унапређење комуникације путем билатералне сарадње земаља чланица ЦЕИ.

Састанку Општег комитета за политичке и унутрашње послове присуствовао је г. **Лазар Продановић**, који је у оквиру дискусије о предлогу завршног документа којим се поздравља напредак земаља западног Балкана у процесу стабилизације и придруживања изразио жаљење због тога што БиХ није успјела парафирати Споразум о стабилизацији и придруживању, али и наду да ће тренутна политичка криза у БиХ бити превазиђена потписивањем споразума о реформи полиције, чиме ће бити испуњен захтјев који је стављен пред БиХ на путу за потписивање ССП. И чланови Општег комитета за политичке послове потврдили су мандат досадашњем предједавајућем, г. **Маурицију Гаспарију**.

С обзиром да Општи комитет за питања културе од реформе Пословника ПДЦЕИ (Парламентарна димензија ЦЕИ) и од избора руководства Комитета у Тирани 2006. године није предузимао никакве активности, те да је тада изабраној предједавајућој већ истекао једногодишњи мандат, представници присутних земаља на засједању у Софији изабрали су нову предједавајућу Комитета, гђу **Сузан Нојвирт**, предједавајућу Делегације Аустрије у ЦЕИ.

Пленарно засједање ПСЦЕИ бавило се дјвјема темама:

- **“Образовање за одрживи развој – кључ за постизање циљева Лисабонске стратегије”**
- **“Будућност Парламентарне димензије Централноевропске иницијативе”**

У свом уводном обраћању о теми образовања као кључа за постизање одрживог развоја, г. Боев нагласио је како остваривању економије засноване на знању треба пружати дугорочну подршку. Одрживи развој представља доминантну компоненту у сваком друштву, а за његово постизање и постизање миленијумских развојних циљева уопште, потребно је квалитетно образовање.

Гђа Екатерина Виткова, замјеник министра за науку и образовање, изразила је задовољство што се тема образовања нашла на дневном реду значајног форума као што је ЦЕИ. Цитирајући бившег генералног секретара УН-а, Кофија Анана, који је изјавио да је највећи изазов 21. вијека усвојити идеју одрживог развоја и претворити је у стварност за све, гђа Виткова је додала да је тај изазов остварив управо путем инвестирања у образовање. Одрживи развој захтијева висококвалитетно образовање и стога је потребно инвестирати у квалитет образовања, почевши са вртићем и предшколским васпитањем. Гђа Виткова посебно је значајним оцијенила смањење броја људи са недовршеним образовањем, те обезбјеђивање приступа високом образовању за све. Образовање за одрживи развој не треба стати на универзитетима и институтима за истраживање, јер оно подразумијева процес цјеложивотног учења.

Говорећи о Лисабонској стратегији чији је циљ да Европу учини најконкурентнијом економијом у свијету до 2010. године, г. Франтишек Копетску, члан Делегације Чешке Републике указао је на проблем недостатка радне снаге у области индустрије, те истакао да образовни системи у великом броју случајева не успијевају задовољити потребе послодаваца. Према мишљењу г. Копетска, превелик је број класичних гимназија, као и студената филозофије и друштвених наука, што може представљати сметњу на путу ка остваривању веће конкурентности.

Предсједавајућа Делегације Аустрије, гђа Сузан Нојвирт, истакла је важност промјене европских образовних система у складу са глобализацијом, спречавајући притом појаве попут дискриминације и ксенофобије. С мишљењем гђе Нојвирт сложио се и члан Делегације Аустрије, г. Волфганг Пирклхубер, чије је излагање било усмјерено на аспект промјена у понашању грађана и прилагођавању и образовању за нове, модерне послове који укључују нове технологије. Као могућу мотивацију за промјене у том смислу, г. Пирклхубер је предложио twinning програме и размјену модела добре праксе између земаља.

Г. Мехмед Суљкановић, предсједавајући Делегације ПСБиХ у ПСЦЕИ, нагласио је да реформа образовања представља значајан задатак за БиХ. Државни ниво регулисао је предшколско, основно, средње образовање, образовање за дјецу са посебним потребама, а недавно је усвојен и Оквирни закон о високом образовању. Стратегија БиХ у области образовања настојаће слиједити европске смјернице и процесе у оквиру болоњског процеса и Лисабонске стратегије. Г. Суљкановић је истакао и допринос међународне заједнице, а посебно Мисије ОЕБС-а у БиХ уз чију је помоћ израђена и усвојена Стратегија за реформу образовања у БиХ. Мјере које је неопходно предузети у контексту приближавања циљевима Лисабонске стратегије, али и болоњског процеса из перспективе БиХ су сљедеће:

- Заокружити законски оквир за основно и средње образовање на државном нивоу,
- Унаприједити систем управљања и финансирања образовних институција (повећање финансијско-материјално-техничке подршке школама, комуникационо-технолошка модернизација),
- Финансијско-материјална подршка ваннаставним активностима у школама у складу са европским стандардима,
- Цјеложивотно учење и образовање осталих,
- Јачање сарадње између универзитета,
- Лиценцирање учитеља и свих васпитно-образовних институција,

- Стварање отвореног, привлачаног оквира за учење који је доступан свима, укључујући неписмена, неквалификована и лица са посебним потребама,
- Усвајање европских референтних листа и принципа у погледу обавезног школовања, квалификација за учитеље, мобилност, признавање ваншколског стеченог искуства, квалитета стручног образовања, као и ЕЦТ (Европски систем преноса кредита), креирање европског оквира за признавање квалификација,
- Повећање покретљивости на свим образовним нивоима.

Говорећи о истраживањима и технолошком развоју у БиХ, г. Суљкановић је истакао да нема довољно организованих активности у погледу истраживања и развоја, нити постоји политика или програм њиховог унапређења, те се БиХ, од земље која је осамдесетих година 20. вијека имала значајне капацитете и способност техничког развоја, нашла у позицији земље која се налази на почетку у области истраживања и технолошког развоја. То би у наредном периоду могло бити дио проблема развоја економије у БиХ.

С обзиром да околиш чини важан сегмент Лисабонске стратегије, г. Суљкановић је говорио и о укључивању БиХ у неколико регионалних међународних програма покренутих од 1997. године до данас, а који подразумијевају процес развоја и одрживог развоја те принципе заштите околине¹. Босна и Херцеговина је у постратном периоду почела развијати основно законодавство и програмске документе у области заштите околиша који слиједе свјетске трендове.

Дискусија о будућности Парламентарне димензије Централноевропске иницијативе највећим се дијелом фокусира на изналагање рјешења за питање будућег финансирања ЦЕИ. Представници Италије на свим нивоима изразили су спремност Италије да и даље издваја средства за финансирање ЦЕИ, али је неопходно да се у финансирање значајније укључе и друге земље. С тим у вези, наглашено је да Парламентарна димензија има значајну улогу, јер парламентарци доносе коначну одлуку о буџетима својих земаља.

Делегација ПСБиХ у ПСЦЕИ која је присуствовала засједању ПСЦЕИ у Софији сматра важним истакнути залагање и сусретљивост особља Амбасаде БиХ у Софији, те исказати посебну захвалност амбасадору г. Хамдији Јахићу и конзулу г. Божи Драгичевићу. Однос који су чланови наше дипломатске мисије у Софији показали према парламентарцима одраз је високог професионализма и може представљати примјер у опхођењу са изабраним представницима грађана.

Извјештај припремила:
секретар Делегације ПСБиХ у ПСЦЕИ
Едина Хрњић

Извјештај одобрио:
предсједавајући Делегације
Мехмед Суљкановић

Прилог: Завршни документ

Доставити:

- **Колегијуму Секретаријата,**
- **секретару Комисије за спољне послове Представничког дома ПСБиХ,**
- **секретару Комисије за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа ПСБиХ,**
- **МИПБиХ**

¹ То су програми: PHARE, CARDS програм Европске уније и Свјетске банке, Државни акциони план за заштиту околине (НЕАП) БиХ, Стратегија за управљање чврстим отпадом, Регионални програм обнове околиша у југоисточној Европи (у оквиру Пакта стабилности), Медитерански акциони план, Међународна комисија за заштиту ријеке Дунав и други.

